

S P R A W A

Jaśnie Wielmoż. JP. Jozefa Hylzena Wojewody: Mściław-
skiego
Z J. O. Xiążęciem Jmścią Karolem Radziwiłłą Wojewodą
Wileńskim.

Petita.

1mo Odesłania całkowitey Sprawy do Ziemstwa Bracławskiego, jako pro Con-
traventione właściwemu Sądowi Bracławsk: należney.
2do Uznania Pań Ewokacyinych.
3tio O Expensa prawne.

J. O. Xże Karol Radziwiłł Wojewoda Wileński summy gotowey ręko-
dayney 80,000. złtch u JW. Jozefa Hylzena w ten czas Mińskiego,
dopiero Mściławskiego Wojewody zapożyczyl.

Za którą summę Klucz do Ekonomij Wileńskiej należący, Dryświa-
ty nazwany w Powiecie Bracławskim leżący ze wszystkiemi Intra-
tami y prowentami prawem Arędownym na lat trzy od Roku 1768.
od dnia 23. Apryla, do Roku 1771. takż do dnia 23. Apryla, do
possessyi postąpił.

Y tymże prawem Arędownym z pomienionego Klucza Dryświatskiego
dwudziestu Robotnika w tydzień pędzić do Belmontu pozwolił.

Oraz wszelkich pożytkow podług woli y upodobania z pomienionego
Klucza Dryświatskiego, z gruntow, łąk, lasow, Jezior, rzek y
Młynow wynaydować bez żadney przeszkody y interesowania się
swego dopuścily y dozwolił.

Ktoremu jeśliby po odtrąceniu podatkow Rzeczypospolitey Kwarty,
Hyberty, czopowego y dalszych czystey intraty 80,000. złtch z
procentem po 10. od sta przychodzącym przez lat trzy nie kom-
pletowało, y toby Inwentarz sporządzić się mający przeświadczył,
tedy za niedobor mocą tegoż prawa Arędownego po dołożeniu,
coby do rocznego kontraktu brakneło, summy, do czwartego Ro-
ku possessyą Arędowną prorogował.

Ze nie wprzod do possessyi, nawet po wypłynionym terminie Arędo-
wnego prawa, Klucza Dryświatskiego przychodzić miał, aż wśly-
stkie pretensye, niedobory nadgrodzonemi y zaspokojonemi zupeł-
nie zostaną, warował.

Oraz jeśliby z jakowych przypadkow, nie zokazyi Tenutora rozey-
ście się poddanych y dezolacye Dobr nastąpiły, tedy o to żadney
pretensyi rościć y oney rekwirować niema, nayuroczyściey obo-
wiązał się.

Na ostatek gdyby possessya arędowna JW. Wojewody Mściławskiego
dla postąpienia na wyższe dostojenstwo, lub ob casum factorum J. O.
Xcia Wojewody Wileńskiego, przed terminem ustawała, tedy JW.
Wojewodzie Mściławskiemu za summę z niedotrzymaney posses-
syi Dryświat wypadającą mocą tegoż prawa Arędownego do atty-
nencyi Państwa Siebieskiego ad proportionem summy z jednym
Jeneralem introntować się pozwolił, y wszystkie pretensye bo-
nifikować obowiązał się, y rumacyą po terminie y ułatwionych
pretensyach o mil 6. przez Niedziel cztery zabezpieczył. W dowod.

1768. Agryla 23. dn: Datowany, Eorundem 25. dn. w Trybunale aktykowa-
ny zapis Arędowny z Listem na przyznanie producitur.

Zeby takowe prawo arędowne trzyletnie na Klucz Dryświatski wyda-
ne skutek miało, tenże J. O. Xże Karol Radziwiłł Wojewoda Wi-
leński tegoż samego czasu dwa Listy: jeden do Jenerala, żeby Klucz

Dry-

*Łęzi Czemu wyl. Filizya wiez Konw.
Mint w Rho wyl.*

- Dryświatki w trzyletnią arędowną possessyą podał, drugi do JP. Kaweckiego Ekonomo Ekonomii Wileńskiej, żeby Inwentarz Klucza Dryświatkiego vigore prawa Arędownego dla JW. Hylzena Wwdy Mściław: sporządził pisał. *Ktore*
1778. *Apryla 23. dnia Datowane, Eorundem 25. w Trybunale Aktykowane producuntur.*
- Jenerał podług Listu J. O. Xcia zadość czyniąc, zaintromittował JW. Hylzena Wwdę Mściław: do Klucza Dryświatkiego y jego wlyztych attynency, *jak świadczy*
1768. *Maja 11. dni: czyniona, E eorundem w Grodzie Braślawskim zeznana Intromissya, ktora producitur.*
- Stanął zatyń JW. Hylzen Wwda Mściławski Klucza Dryświatkiego z attynencyami Arędownym spokojnym trzyletnim possessorem.
- W czasie ktorey possessyi, tenże J. O. Xże Karol Radziwiłł Wojewoda Wileński zapisem swym Korroboracyinym affekuracyinym jeszcze przed niewypłynionym Arędowney tenuty trzyletnim terminem, na drugie trzy lata post expirium trigennij do Roku 1774. do dnia 23. Apryla, pod obowiązkami w pierwszym prawie Arędownym wyrażonemi za też samą summę 80,000. złtch przez siebie odliczoną y odebraną następną possessyą Arędowną Klucza Dryświatkiego JW. Hylzenowi Wwdzie Mściławsk: prorogował.
- Kontrakta na Karczmy y Jeziora in melius odmieniać pozwolił, y 500. robotnika z Dryświat na rok z czym Dwor każe do Dworu Belmontskiego determinował. *W dowod*
1770. *Xbra 3. dn: Ditny, Eorundem 4. dnia w Grodzie Braślawskim aktykowany zapis Korroboracyiny y affekuracyiny z Listem na przyznanie producitur.*
- Gdy za tym prorogationis Dokumentem JW. Hylzen Wojewoda Mściławski drugie trzy lata per arendam Klucz Dryświatki wytrzymywał, y już tylko Rok do terminu, to jest do Roku 1774. *Apr: 23. dnia było.*
- JW. Hylzen Wwda Mściławski do J. O. Xcia Karola Radziwiłła Wwdy Wileńsk: prosząc o prorogatę jeszcze trzyletniey possessyi, List pisał. Na ktory Xiaże Jmść Radziwiłł Wwda Wileński odpisując chętnie na to zezwolił, y Plenipotentowi swemu WJP. Janowi Jezierkiemu Komornikowi W. X. Lit. ten interes zakonkludować zlecił. *W dowod*
1773. *Apr: 18. List z Mannheimu pisany producitur.*
- W nadziejach dalzey Dryświat tenury JW. Hylzen, gdy sześćo-letnią za kontraktami kończył possessyą, wyjeżdżającego do Dryświat z woli J. O. Radziwiłły pod ow czas Marszałka Konfederack: doflyszał się W. Oranowskiego Sędziego Grodzk: Wileńsk:
- Y zaraz tenże JW. Hylzen Wwda Mściław: zgłosił się J. O. Radziwiłłowi iż Dryświaty od J. O. Xcia Jmści Wwdy Wileń: ma jeszcze w trzyletnią deklarowane tenutę.
- A Radziwiłł w ow czas Marszałek Konfederacyi odpisując Wojewodzie Mściław: przyrzekł, y affidował się za W. Oranowskiego w żadne rządy in prejudicium Hylzena wdawać się nie mającego, y że tenże Oranowski do Dryświat dla szczegulnego Inwentarza sporządzenia został posłanym, swym responsem upewnił.
1774. *Marca 30. Datowany, a na dniu 1wszym Apryla w Grodzie Warszawskim aktykowany Bilet, producitur.*
- W tymże Roku dzień 23. Apryla zakończył JW. Hylzenowi sześćo-letnią Dryświat possessyą. A że Xiaże Jmść Wwda Wileński Listem swym y na daley następnego nie przeczył Dobr dzierżenia, tą ufnością Hylzen zafiewy żytnie y jarzynne poczyniwszy, żadnego z Dryświat nie wywożąc ziarna, ani luty sześciami przyczynionego, y z Dobr innych nadesłanego nieodbierając Inwętarza, od dnia
- po:

powyższego 23. Apryla, aż do Septembra Dryświaty posiadendo, z upłynionego Lata krescencyą zebrał, y o żadne przebory, lub Dobr dezolacyą niebył przez J. O. Radziwiłłę turbowanym.

W tymże samym Miesiącu Septembrze, W. Oranowski zaręczeniem J. O. Radziwiłły Marzałka uparolowany na Majętność Dryświaty najachawszy, postużenieństwo włości wypowiedział, zboże przemierzać rozkazał, w śnopach będące przeliczyć udysponował, y całą straż nad Dryświatami JP. Stacewiczowi Porucznikowi Ziemiańskiemu polecił. O co przez JW. Wojewodę Mścił: zanieiony

1774. 7bra 24. w Grodzie Braślaw: Pozew Legatur.

Nie wżczynął Lat kilka o expulsią siebie JW. Hylzen Procederu, rownie tez J. O. Xiążę Jmśc Radziwiłł Wwda Wileński żadnych de Calculo z Dryświat z JW. Wdą Mściławkim nie formował pretenfyi.

W lat późniey cztery, gdy o expulsią z Dryświat z Aktoratu JW. Hylzena przeciwko J. O. Xciu Jmści Wwdzie Wileń: w Ziemst: Braślawskim przypadła Sprawa.

Sąd Braślawski dla JW. Hylzena Wwdy Mścił: reindukcyi nie uznawając, za lat 6. kontraktami objętych, solumnodo z przeborow, lub z niedoborow Inkwizycyą, a po wypłynionych lat sześciu kalkulacyą, y weryfikacyą na JW. Wojewodzie Mściław: z kilku Miesięczney Dryświat Possessyi zadecydowawszy, żądaney temuż Wojewodzie Mściław: appellacyi tenże Urząd Ziemski Braślawski nie dopuścił. Dowodem

1777. Januarij 30. Dekret Legatur.

Akta powyższe Inkwizycyi, kalkulacyi, y weryfikacyi in Contumaciam JW. Wwdy Mściław: expedyowane zostały.

Y dla tego gdy na zgim terminie w tymże Ziemstwie Braślaw: przypadła Sprawa, Urząd Ziem: Braślawski iterum w wyprowadzeniu Inkwizycyi, kalkulacyi, y weryfikacyi satysfakcyą zakazawszy, takowe akta etiam in Contumaciam jedney strony expedyować, a po nich do oczywistej Rosprawy przystąpić determinował.

1779. 9bra 3. dnia Dekret 2gi Braślaw: Legatur.

Uległ Sądowym wyrokom JW. Hylzen Wwda Mścił: y tak do Inkwizycyi z sześćoletniey Dryświat tenuty, jako też do wypłynienia lat sześciu, do kalkulacyi, y weryfikacyi, z kilku Miesięczney possessyi przystępował.

Z drugiey zaś strony mimo Arędowne przez siebie wydane kontraktów, y nad Dekret Ziem: Braślaw: J. O. Xże Jmśc Wwda Wileń: postępując, y z całkowitych lat sześciu kalkulacyi y weryfikacyi po Wwdzie Mściławskim pretendując, ad hosce actus nie przystąpił, y o jakąwą rezolucyą, trzecim zwrotem przed Sąd Ziemski Braślawski po JW. Wwdę Mściław: wydał Pozew.

1779. Xbra 11. dnia Legatur.

Tym końcem WW. Wawrzecki y Klot Urzędnicy Ziem: Braślaw: ad nutus J. O. Wwdy Wileńsk: uznanych Inkwizycyi, kalkulacyi y weryfikacyi aktow ad mentem Dekretu Braślaw: in Contumaciam expedyować niechcąc, podobnież od siebie remissę pro resolutione do Ziemst: Braślawik: wydali, y czyli za lat całkowitych sześć, lub z puł roku kalkulować JW. Hylzena mają, contra jus & æquum fatalne Testimonia, Ciż Urzędnicy stronom powydawali.

1779. Xbra 15. Czytać Urzędnicze Testimoniales.

O te gwałtowności JW. Wojewoda Mściław: na Urzędnikow akta składających manifestował się.

Eodem Anno, & Mense 26. dnia Process w Ziemst: Braślaw: zanieiony Legatur. Dopoty przesyłszal Trybunał, dla czego Sądzone akta Inkwizycyi, kalkulacyi y weryfikacyi niedofzli, oraz dla czego Sprawa w należnym Sądzie Powiatu swego dotąd na Rezolucyi zażstanowiona.

Mimo to wszystko, y cały Proceder w Ziemstwie Braślawskim złożony, Jaśnie Oświecony Xiążę Jegomość Wojewoda Wileński po dwóch oczewistych Dekretach zgodnie akceptowanych, nad ostatni przez siebie wydany do tegoż Sądu Braślawskiego zapozew, oraz nie według Urzędniczych Testymoniów rozwiązanie między Stanami zarzutu do wspomnionego Ziemstwa Powiatu Braślawskiego odłyających, tenże Jaśnie Oświecony Xiążę Jegomość Radziwiłł Wojewoda Wileński evocatorie do Trybunału przyszedł.

A Jaśnie Wielmożny Hylnen Wojewoda Mściśławski z myślą Prawa Narodowego akcessorynych Dekretów pod roztrząśnienie Najjaśnieyszemu Trybunałowi nie poddając, zwrotu całkowitey do Ziemstwa Braślawskiego Sprawy, y pen Ewokacyynych rozkazania prosi, na słowach Konstytucyi: *A gdyby strona po oczewistey w Ziemstwie, lub Grodzie rozprawie nie czyniąc appellacyi, a przez to samo Dekretem tych Sądów kontentując się satisfacionem czynić niechciała, tedy etiam o takowe kontrawencye iterum iterumque w tymże Ziemstwie, lub Grodzie gdzie Sprawa sądzona była, sine ulla appellatione z przysądzenia irremissibiliter sześć Niedziel Wieży, sta kop y expens prawnych terminów powinna. 1794. Titulo Trybunał W. X. Litt.*

Do tego Prawa, y Sprawiedliwości Pozwy do Trybunału wydane
Producuntur.